

- 1) бачення і розуміння конфлікту;
- 2) вміння прогнозувати й оцінювати наслідки конфлікту;
- 3) володіння засобами діагностування, попередження і вирішення конфлікту, використання конфлікту в виховних цілях.

До вимог формування конфліктологічної компетентності ми додатково відносимо уміння:

- знижувати рівень власної тривожності й агресивності;
- керувати своїм психічним станом;
- зберігати конфліктостійкість;
- здійснювати адекватну оцінку конфлікту та обґрунтований прогноз варіантів його подальшого розвитку;
- розуміти завдання, що постають на кожному етапі розвитку конфлікту;
- здійснювати контроль за поведінкою учасників конфлікту;
- здійснювати надійне доведення інформації до кожного з них під час розвитку конфлікту;
- узгоджувати рішення і взаємодію в процесі розв'язання конфлікту.

Конфліктологічна компетентність під час навчання формується як якість майбутнього фахівця, яка є особливо важливою для розуміння психологічної сутності особистісного аспекту конфлікту. Сучасні умови підготовки майбутніх спеціалістів гуманітарного профілю, шляхом вивчення таких спецкурсів як: «Основи конфліктології», «Соціальна психологія», формують у студентів скоріше конфліктологічну грамотність, конфліктологічну культуру, а не конфліктологічну компетентність. Для того щоб сформувати конфліктологічну компетентність під час навчання у ВНЗ, студентам необхідно цілеспрямовано вивчати та практично займатися розвитком конфліктологічної компетенції.

Література

1. Бандура А. М. Конфліктологія / А. М. Бандура, В. А. Друзь. – Х. : Фоліо, 1997. – 335 с.
2. Басова А.Г. Сравнительный анализ стратегий поведения в конфликте школьников подросткового и юношеского возраста // Молодой ученый. – 2013. – № 5. – С. 627-631.
2. Божович Л. И. Избранные психологические труды: проблемы формирования личности / Л. И. Божович. – М. : Междунар. пед. акад., 1995. – 209 с.
3. Бородкин Ф. М. Внимание: конфликт ! / Ф. М. Бородкин, Н. М. Коряк. – Изд 2-е., перераб. и доп. – Новосибирск : Наука. Сиб. отд-ние, 1989. – 190 с. – (Сер. «Общество и личность»).

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ РІВНЯ МАКІАВЕЛЛІЗМУ ТА ФАКТОРІВ ВЕЛИКОЇ П'ЯТІРКИ У СТУДЕНТІВ ПСИХОЛОГІВ ЖІНОЧОЇ СТАТІ

Романов Олексій Юрійович
Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир.
Науковий керівник - канд. психол. наук,
доц. Кулаковський Тарас Юрійович

У наш час поняття «макіавеллізм» нерідко використовується в різних гуманітарних науках. Воно характеризує відношення до інших людей як до засобів, інтересами яких можна, та й варто, знехтувати в гонитві за особистим благом.

У психології через поняття макіавеллізму виражається загальна стратегія поведінки в міжособистісному спілкуванні, що виражається в тенденції до маніпулювання іншими заради досягнення власної вигоди. Особливість маніпуляції полягає в тому, що маніпулятор прагне приховати свої наміри. Тому для всіх, крім самого маніпулятора, маніпуляція виступає скоріше як результат реконструкції, тлумачення тих чи інших його дій. У зв'язку з цим виникає резонне питання: чи є маніпуляція феноменом, тобто явищем, що досягається в чуттєвому досвіді, чи є об'єктом чуттєвого споглядання?

Актуальність цієї теми полягає в тому, що з явищем макіавеллізму кожна людина стикається дуже часто і в різних сферах: сім'я, професійна діяльність, міжособистісні стосунки чоловіка і жінки, дружба.

Метою майбутнього дослідження вбачаємо виявити взаємозв'язок макіавеллізму з «великою п'ятіркою» - п'ятифакторною моделлю особистісних рис. Ця модель придбала статус «золотого стандарту» в психологічних дослідженнях індивідуальних розбіжностей. Опитування, побудовані на базі даної моделі, включаючи такі фактори, як «нейротизм», «екстраверсія», «відкритість досвіду», «дружелюбність» і «сумлінність», широко використовуються в цілях діагностики особистості як у наукових дослідженнях, так і в прикладних цілях.

Першим фактором BFI є екстраверсія / інтроверсія, де рисами екстраверсії є товариськість, впевненість, енергійність, пошук нових вражень, позитивні емоції і теплота.

Другим фактором BFI є дружелюбність / антагонізм, де рисами дружелюбності є довіра, прямота (але не вимогливість), альтруїзм, поступливість, скромність, схильність до співчуття.

Третім фактором BFI є сумлінність / проблеми з цілепокладанням, де в якості рис сумлінності називають ефективність, організованість, відповідальність, самодисципліну, прагнення до досягнень, розсудливість.

Четвертим фактором BFI є нейротизм / емоційна стабільність (до нейротизму відносяться тривожність, ворожість, сором'язливість, примхливість, депресивність, невпевненість у собі).

П'ятим фактором BFI є відкритість / закритість досвіду. Цей фактор описується як цікавий, схильний до фантазування, творчий, з широкими інтересами, не такий як всі.

Також слід окремо зазначити, що об'єктом дослідження стали саме студенти психологи жіночої статі. Гендерні відмінності починають проявлятися з 10 років. Є деякі відмінності маніпулятивних тактик у дітей різної статі, які можна знайти у дослідженні Д.Д. Брагінського. Наприклад, жінки з високим рівнем макіавеллізму стараються маніпулювати неявним чином, представляючи себе в такому світлі, щоб інші думали про них якнайкраще. Тоді як чоловіки маніпулюють за допомогою директивних та агресивних тактик.

Гіпотезою майбутнього дослідження виступає припущення про наявність позитивної кореляції макіавеллізму з другим фактором BFI (дружелюбність / антагонізм).

Література

1. Геген Н. Психология манипуляции и подчинения. - СПб.: Питер, 2005.
2. Доценко Е.Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита. - М.: «ЧеРо» совместно с издательством «Юрайт», 2000.
3. Князев Г.Г., Митрофанова Л.Г., Бочаров В.А. Валидизация русскоязычной версии опросника Л. Голдберга «Маркеры факторов «Большой пятерки» // Психологический журнал. 2010. Т. 31. № 5. С. 100–110.
4. Корнилова Т.В., Чумакова М.А. Апробация краткого опросника Большой пятерки (ТІРІ, КОБТ) // Психологические исследования. 2016. Т. 9. № 46. С. 5.

ТЕХНОЛОГІЯ ПРОФІЛАКТИКИ СУЇЦИДУ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ У РОБОТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

Сидоренко Марія Сергіївна
Житомирський державний університет
імені Івана Франка, м. Житомир.
Науковий керівник – канд. пед. наук,
доц. кафедри соціальних технологій
Котловий Сергій Анатолійович

З року в рік на світовому рівні фіксується все більше випадків підліткових самогубств. Згідно даних ВООЗ, з найчастіших причин смерті осіб віком 14-17 років третє місце займає суїцид, поступаючись лише нещасним випадкам та вбивствам. Лише за період незалежності Україна через самогубства втратила близько 200 тис. осіб.

При цьому кожен рік упродовж десятиріччя, шлях самогубства обирають близько 10 тис. осіб, третя частина з яких припадає на підлітків [2, 31]. Тому на нашу думку, актуальність дослідження полягає в нагальності вивчення та вдосконаленні профілактики суїцидів серед підлітків.

Широкий спектр вивчення даного феномену наявний у працях багатьох науковців. Є. Бархаленко, Ю. Калініна у своїх роботах вказали, що тенденція підліткової суїцидальності зумовлена своєрідним «викривленням» самосвідомості, і як наслідок різкі зміни можуть підштовхнути до вчинення самогубства. В. Москалець, О. Лісова, В. Пігіда досліджуючи основні негативні причини суперечного особистісного становлення підлітка-суїцидента, виділяють внутрішню сімейну депривацію, яка призводить до відхилень у статеврольових та сімейно-рольових орієнтирах, проблематичного становлення особистості, амбівалентності почуттів та аутоагресивної поведінки.

Метою дослідження стало вивчення технології профілактики суїцидів серед підлітків у роботі соціального педагога.

Т. Гашека вважає суїцид своєрідною формою насилля, яке спрямоване на себе. Фатальним наслідком може бути смерть через добровільне самознищення чи отруєння [1, 53].

Підлітковий вік можна охарактеризувати як час внутрішнього та зовнішнього протиріччя. Підліткові протиріччя стимулюють руйнування засвоєного позитивного досвіду на минулих етапах, ускладнюючи цим особистісний розвиток дитини. Така ситуація веде до початку підліткової кризи, яка проявляється у найрізноманітніших проявах деструктивної поведінки. Найбільш поширеними є: вживання психотропних речовин, алкогольних напоїв, скоєння протиправних вчинків, суїцидальні прояви [5, 91].

В. Силяхіна конкретизувала мотиви вчинення самогубств у шкільних проблемах, втраті рідної людини, нерозділеному коханні, образах, хвилюваннях, самотності, самотності, незрозумілості оточенням, низькому рівні самооцінки, неприйняттю себе [4, 54].

Практичний досвід в сфері соціальної педагогіки налічує достатній об'єм систематизованої роботи щодо попередження суїциду завдяки діяльності соціального педагога та інших спеціалістів навчального закладу. Планування профілактики підліткових суїцидів у роботі соціального педагога, за В. Пігідою, передбачає врахування того, що існують так звані антисуїцидальні чинники, які стають вагомими обставинами, які перешкоджають виникненню суїцидальних тенденцій, зокрема це: культурні та соціально-демографічні фактори, позитивний сімейний клімат, стійкі позитивні якості особистості, вміння долати перешкоди [3, 79].

В. І. Силяхіна пропонує в загальноосвітніх закладах, професійно-технічних закладах та ВНЗ здійснювати профілактичну діяльність враховуючи соціально-психологічну просвіту, забезпечення сприятливого мікроклімату в найближчому оточенні дитини, здійснення